

ARNE JONES-SÄLLSKAPET

Medlemsblad

Försvunna skulpturer

Försvunna skulpturer, Medicinska fakulteten i Lund.

Två konstverk i Lund med medicinsk anknytning föreföll en tid vara försvunna.

Det var skulpturen **Vertikal komposition** samt bysten av den välkända professorn, **Georg Kahlson** som hade försvunnit.

Båda var skapade av **Arne Jones**

Vi finns på Instagram och Facebook.

Vår hemsida är fylld av artiklar och bilder om Arne Jones stora produktion och hans liv. Gå in på www.arnejones.se och få ny kunskap som berikar ditt intresse för konst och Arne Jones konstnärskap i synnerhet.

På hemsidan finns kontaktuppgifter och betaluppgifter för medlemskap. Kanske har du någon vän som vill bli medlem i Arne Jones-sällskapet. För mer information kontakta vår sekreterare Svante Junker - info@arnejones.se

ARNE JONES-SÄLLSKAPET

den 15 september 2021

Medlemsblad

Försvunna skulpturer

Vertikal komposition var ett mycket vackert konstverk som under många år stod utanför Fysiologiska institutionen i Lund.

Professor Georg Kahlson (1901 – 1982), allmänt kallad GK, önskade pryda den år 1952 färdigbyggda Fysiologiska Institutionen med ett konstverk.

Genom bataljerna kring Hillmonumentet hade Jones fått många förespråkare i staden. En sådan var professor Georg Kahlson, som ordnade så att Jones i december 1953 fick visa upp en attrapp av VERTIKAL KOMPOSITION för att testa möjligheterna.

Verket invigdes 1958 och enligt Kahlson symboliserade det tillförsikt och obändig frihetskänsla.

Skulpturen restes med många närvarande konstintresserade år 1956.

Vänster: GK hugger själv tag i en lina när Vertikal komposition reses medan Håkan Westling näst längst till vänster i bilden förefaller mer fundersamt avvaktande. Foto Olle Hammar.

Efter sitt stora genombrott som skulptör under slutet av 40 talet, blev början av 50 talet en mycket dynamisk och produktiv period för Arne Jones. Det var nu han fick dom första offentliga uppdragen där Vertikal komposition är ett exempel. Förutom ett antal utställningar i Sverige ställde han också ut i Paris, Bryssel, New York och Hamburg.

Viktigast var naturligtvis Paris. Paris var lika mycket konsthandelns stad som konstens och museernas. I Paris fanns dom stora välkända gallerierna. Här fanns Galerie Louise Leiris vid Place Saint Augustin. Det öppnades redan 1907 av Daniel Henry Kahnweiler för att lansera Picasso, Léger, Derain, Vlaminck, Braque, skulptören Manolo och något senare Juan Gris. Braque ställer ut hos Galerie Maeght tillsammans med Marc Chagall, Giacometti och Tal Coat.

Léger förekommer också hos Galerie Louis Carré. Denne konsthandlare hade länge ett galleri i New York men var tillbaka i Paris i en elegant lokal på Avenue de Messine. Där kan man få se fina utställningar av Léger, Raoul Dufy, Francisco Borés och Jacques Villon.

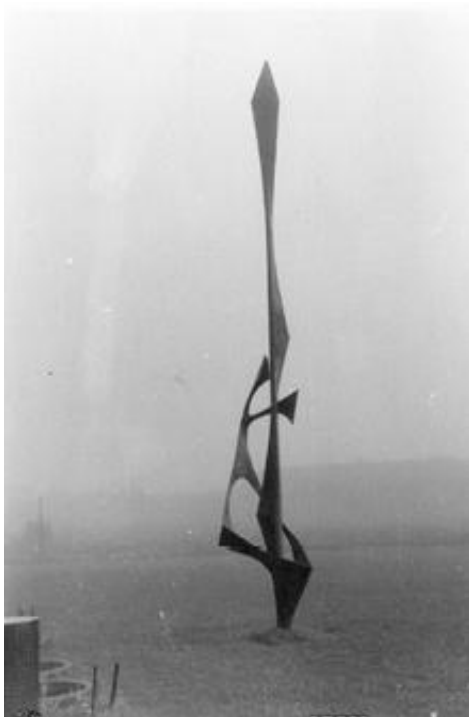
Alla dessa välkända gallerier låg på den högra sidan av Seine. Det var också där på högra sidan av Seine på Galerie Denise René, rue de la Boétie, som Arne Jones ställde ut år 1953 i en utställning kallad "L'art suédois".

Hos Madame René utställde de konstnärer, som var kända i Stockholm under gruppnamnet Klar Form, efter en utställning på Liljevalchs, den 10- 30 mars 1952. Dit hör Vasarely, Magnelli, Dewasne, Mortensen, skulptören Robert Jacobsen och andra. Dessa konstnärer, och deras program fördes fram i en tidskrift för abstrakt konst, som varit knuten till galleriet, Art d'Aujourd'hui.

Men redan åren innan hade Arne Jones ställt ut i Paris. År 1949, 1950, och 1951 ställde han ut på Galleri Salon de Réalités Nouvelles. Året därefter år 1952 ställde han ut på Galerie Salon de Mai, också i Paris.

På "la rive gauche", traditionellt avantgardens sida av Seine, var de stora gallerierna färre medan det i stället vimlade av smågallerier.

Det var också nu Arne Jones kring 1953 började experimentera med en enkel urform, en "pelare".

Han ville pröva hur mycket av nyanser och rörelse man skulle kunna fånga i en enda smidd järnstång. Från roten, en "tåspets", bearbetas PELAREN uppåt, den artikuleras genom bulnader och förtunningar i en lätt piruett- och vingform. Mot höjden smalnar stången åter för att krönas av ett bredare "huvud".

Pelaren skulle återkomma som magisk stomme och stöttepelare i flera senare verk.

Framför allt är pelaren den centrala kraften i VERTIKAL KOMPOSITION.

Arne Jones' Vertikal komposition i trolsk dimma utanför fysiologiska institutionen Foto Olle Hammar.

Verket var som sagt uppställt intill entrén för Fysiologiska institutionen i Lund.

Nedan: Arne Jones "Vertikal komposition" utanför fysiologiska institutionen i Lund på 1950- och 1960-talen. Den symboliserar studenternas och forskarnas frihetslängtan och framtidshopp.

Foto Olle Hammar

När Jones kom med sitt förslag var det under mottot "Stam och Klänge". Han gav då denna målande beskrivning:

"Förslaget är avsett att i ett vitt, lågt och brett landskap vari en byggnation av låga, breda och kraftiga byggnadskroppar sammanställts införa en vertikal. Vertikalen är en pelare. Under arbetets gång fordrade pelaren något annat, en motsats. Från pelarens rot växte då ut såsom blad växer ut, en form. Denna form genomborrades av pelaren (också en form, men en aggressiv) — och dess reaktion var undvikande — den retades av spetsen hos den aggressiva formen. Men denna växte och den undvikande formen blev kär i den hänsynslösa formen och försökte omfamna den."

I början av 2000-talet råkade ett fordon skada konstverket. Det restaurerades och sattes på nytt upp på sin gamla plats utanför det som nu hette BMC.

År 2011 stals koppar från konstverket vilket försvagade det och i en kraftig storm kort därefter blåste det ner. Det har sedan legat i delar i ett förråd hos Akademiska Hus AB i Lund.

Efter brev och mejl samt insändare i dagspressen och i LUM utlät sig fastighetschefen för Akademiska Hus optimistiskt och sade i Sydnytt den 13 oktober 2014 att Akademiska Hus skall bekosta en renovering/återställande av skulpturen.

Tidigare samma dag hade TV bevakat ett seminarium om Offentlig konst – Ett kulturarv på Skissernas Museum.

I ett mejl från nya fastighetschefen i november 2019 står bl.a. ”... att konstverket ska kunna återskapas i samband med att byggnaden uppförs. Enligt nuvarande tidplan ska Forum Medicum stå färdigt under 2023. Henning Larsen Architects tillsammans med Lunds universitet, Statens konstråd och Akademiska Hus arbetar för fullt med att hitta en lämplig placering för konstverket. Vår förhoppning är att vi inom kort kan presentera en placering där verket kommer till sin rätt. Med vänliga hälsningar, Anna Rosling Wendt.”

Enligt obekräftade uppgifter har en konstsmed kontaktats för att återskapa skulpturen med tillstånd av Ditte Jones.

Den försvunna GK Bysten skulpterades av Arne Jones ungefär när Vertikal komposition kom på plats. Den sattes upp på en vägg i Fysiologiska institutionens foajé nära den dåvarande huvudingången och fanns där fram till omkring 1995.

Då påbörjades en ombyggnad och under denna försvann GK-bysten. 2014 hittade emellertid instrumentmakare Lars-Åke Clementz bysten i ett källarförråd tillhörigt BMC:s serviceenhet.

Bysten presenterades sedan vid ett föredrag för Lunds Universitetshistoriska Sällskap och något senare sattes den åter upp på en vägg i huset foajé, denna gång nära ingången till studenternas studiesal.

GK och Arne Jones trivdes alldeles utmärkt tillsammans under sittningarna i konstnärens ateljé. Foto Olle Hammar

Vi hoppas att snart kunna återse och dokumentera porträttet där det nu finns för allmänt beskådande.

Arne Jones-sällskapet

Källor:

Konstrevy 1955, häfte 3, Artikel av Jan Runnqvist

Medicinska Fakulteten, Lund